

KLAGANDE

1. Jenny Gustafsson
(e-postadress)

2. Julio Ferrer
(e-postadress)

3. Angelica Järvi, 900112-2465
Parkvägen 4 C
137 34 Västerhaninge

4. Ann-Cathrine Sundstedt, 641005-0329
Hässlingsbylingen 18
137 95 Österhaninge

MOTPART

Länsstyrelsen i Stockholms län
Box 22067
104 22 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 6 december 2017
dnr 218-42280-2017

SAKEN

Skyddsjakt efter varg enligt jaktförordningen (1987:905);
nu fråga om talerätt

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar överklagandena.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) har beslutat om skydds jakt efter en varg, försedd med radiosändarhalsband, inom ett område i Haninge och Tyresö kommuner. I beslutet anges att jakten får bedrivas under perioden 6 december 2017 till och med den 28 februari 2018. Dock längst till dess att en varg fällts eller till dess annat beslutas. I beslutet har länsstyrelsen bedömt att samtliga förutsättningar för skydds jakt är uppfyllda. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

YRKANDEN M.M

Jenny Gustafsson, Julio Ferrer, Angelica Järvi och Ann-Cathrine Sundstedt har överklagat beslutet och yrkat att det ska upphävas. De anför i huvudsak följande. Beslutet har tagits på felaktiga grunder och det finns andra lämpliga lösningar. Det är bättre att skrämma bort eller flytta vargen. Den aktuella vargen har inte visats sig vara aggressiv utan går undan som andra ungdomdjur.

FÖRVALTNINGSRÄTTENS SKÄL FÖR AVGÖRANDET

Länsstyrelsens beslut gäller skydds jakt efter varg enligt jaktförordningen. Varken jaktlagen (1987:259) eller jaktförordningen innehåller några bestämmelser om vem som kan överklaga länsstyrelsens beslut. I sådant fall gäller den allmänna regeln i 22 § förvaltningslagen (1986:223) av vilken framgår att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas.

Någon allmän klagorätt för var och en som är missnöjd med ett beslut erkänns inte av den svenska rättsordningen. En förutsättning för att annan än den som har varit part hos beslutsmyndigheten ska ha talerätt är att klagan-

den kan åberopa ett intresse som det är möjligt att beakta vid sakens prövning (jfr HFD 2012 ref. 24).

Förvaltningsrätten konstaterar att det inte har framkommit att det överklagade beslutet påverkar klagandenas rättsställning eller berör ett intresse som erkänts av rättsordningen i den meningen att deras intresse är ett sådant som kan beaktas vid sakens prövning. Inte heller i övrigt har framkommit något som visar att klagandena är berörda av länsstyrelsens beslut på ett sådant sätt att de har rätt att överklaga beslutet. Deras överklaganden ska därför avvisas.

Förvaltningsrätten finner således sammantaget att klagandena inte har tale rätt i målet. Överklagandena ska därför avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i formulär DV 3109/1 C (se bilaga 2).

Britt Dahlin

rådman

Mathias Gruvris har föredragit målet.

Bilaga 1

Skydds jakt efter en (1) varg inom Haninge och Tyresö kommuner

Beslut

Länsstyrelsen i Stockholms län beslutar om skydds jakt efter en (1) varg, försedd med radiosändarhalsband, i ett område i Haninge och Tyresö kommuner. Jaktområdet framgår av bifogad karta, se bilaga 1.

Skyddsjakten får ske under perioden från och med beslutsdagen till och med den 28 februari 2018, dock längst tills dess att en (1) varg fällts eller tills dess annat beslutas.

Villkor

Jaktmedel och metoder m.m.

1. Skyddsjakten får ske under hela dygnet.
2. Skyddsjakten får ske på annans mark.
3. Alla typer av belysning får användas för att underlätta skyddsjakten.
4. Motordrivna fordon får användas för att spåra och genskjuta vargen under skyddsjakten. Undantaget om användning av motordrivna fordon ger inte rätt att från motordrivet fordon förfölja eller skjuta varg. Dock får skott avlossas av skytt utanför motordrivet fordon i direkt anslutning till att motorn slagits av.
5. Länsstyrelsen utser jaktledare för skyddsjakten. Jaktledaren utser de personer som får jaga med stöd av detta beslut. Samråd med Länsstyrelsen ska ske avseende det antal personer som ska ingå i jaktlaget vid varje jakttillfälle.
6. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, gränsförhållanden samt de övriga regler och lagstiftning som gäller för skyddsjakten.
7. Skyddsjakten får inte bedrivas på så sätt att djuret utsätts för onödigt lidande.
8. Skyddsjakten får bedrivas som smyg- och vaktjakt. Lockpipa får användas. Spårhund i lina får användas.
9. Endast kulpatroner klass 1 får användas vid skyddsjakten. De begränsningar i magasinkapacitet hos halvautomatiska kulvapen som anges i Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) ska följas.

BESLUTDatum
2017-12-06Beteckning
218-42280-2017

10. Om varg påskjutits men inte fällts ansvarar skytt och jaktledare för att eftersök genomförs med hund som är särskilt tränad i att spåra varg.
11. En hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen.
12. Jakten ska i övrigt bedrivas med största möjliga hänsyn till såväl övrig fauna som boende och det rörliga friluftslivet inom jaktområdet.
13. Skydds jakt med stöd av detta tillstånd får inte bedrivas inom detaljplanerat område utan tillstånd från Polismyndigheten.

Rapportering

14. Jaktledaren ska omedelbart efter att ett djur fällts eller påskjutits anmäla detta till Länsstyrelsen.

Hantering av fälld varg

15. Skytten ska utan dröjsmål visa upp den fällda vargen samt skottplats för Länsstyrelsens besiktningsman.
16. Fälld varg får inte flyttas från fallplatsen innan den besiktigats av Länsstyrelsens besiktningsman.
17. Det fällda djuret ska omhändertas av Länsstyrelsen för vidarebefordran till Statens veterinärmedicinska anstalt för obduktion. Hela djuret tillfaller staten. Om staten, efter undersökning, inte har användning för djuret ska hela djuret destrueras.

Avlysning m.m.

18. Länsstyrelsen avlyser jakten om en (1) varg fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut. Om Länsstyrelsen bedömer att det påskjutna djuret är oskadat efter det att eftersök har genomförts meddelar Länsstyrelsen om fortsatt jakt ska ske inom den tid beslutet gäller.
19. Kopia av detta beslut ska medföras av de personer som genomför skyddsjakten.

Verkställighet

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla även om det överklagas.

Information

Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna finns i 43-46 a §§ samma lag.

BESLUTDatum
2017-12-06Beteckning
218-42280-2017**Bakgrund*****Länsstyrelsens kännedom om varg i området***

En varg med radiosändarhalsband hade den 6 juni 2017 sin första position i Stockholms län. Vargen rörde sig in i länet söderifrån och har sedan början av juni uppehållit sig på Södertörn, söder om Stockholm i huvudsak i ett område mellan Haninge i väster och Dalarö i öster.

Länsstyrelsen har under perioden via Rovobs.se fått in ett mycket stort antal rapporter, ca 400 stycken, av observationer av varg på Södertörn. Flera av rapportörerna har dokumenterat sina observationer med foton eller film. Flera av observationerna är vidare kvalitetssäkrade av Länsstyrelsen.

Eftersom vargen är försedd med sändare kan position för djuret visas med vissa intervaller, förutsatt att mobiltäckning finns. Sedan 12 oktober 2017 har inga positioner registrerats, sannolikt beroende på att sändaren inte längre fungerar.

Den sändarförsedda vargen är en tik född 2016 i reviret Slettås 3, Norge. Den försågs med radiosändarhalsband den 14 januari 2017 i Norge. Genetisk klassning F3. Vargtiken är syskon till den varghane som fälldes efter skydds jakt i Vallentuna den 10 oktober 2017.

Det har förekommit rapporter om att ytterligare en varg ska ha setts i området tillsammans med den aktuella vargen. Dessa uppgifter har inte kunnat bekräftas av Länsstyrelsen.

Skador i området

Den 6 juni 2017 hittades ett får och ett lamm döda i Södertälje. Efter besiktning kunde Länsstyrelsen konstatera att djuren dödats av varg. Vargens väg in i hagen spårades med Länsstyrelsens tjänstehund. Det har inte gått att bekräfta att det rör sig om den sändarförsedda vargen, men den har redovisat en position inte långt från platsen vid den aktuella tidpunkten. Länsstyrelsen bedömer därför att skadorna sannolikt orsakats av den aktuella vargen.

Den 3 september 2017 hittades två får skadade i en beteshage på Tyresta gård och avlivades till följd av skadorna. Efter besiktning kunde Länsstyrelsen konstatera att det var en varg som skadat fåren. Ett ytterligare dött får hittades senare i hagen. Även här bedömer Länsstyrelsen det sannolikt att skadorna orsakats av den radiosändarförsedda vargen då den befunnit sig i området och det inte vid tillfället fanns några andra tecken på varg i området.

Den 27 september 2017 hittades två får döda i Beteby, Österhaninge. Länsstyrelsen kunde efter besiktning konstatera att fåren dödats av varg. Flera observationer kom in från Beteby, där anmälarna sett den sändarförsedda vargtiken.

BESLUTDatum
2017-12-06Beteckning
218-42280-2017**Vargens uppträdande nära människor**

Ett flertal rapporter om den sändarförsedda vargen visar att den rört sig nära människor och att den i många fall har visat ett oskyggt beteende. Vargen har uppvisat ett stort intresse för hundar och i flera fall har den närmat sig människor med hundar. Rapporter visar också att vargen har rört sig nära bebyggelse och i tätbebyggt område.

Bland händelser där vargen uppträtt nära människor kan nämnas följande (ett urval av rapporter).

2017-08-18. En vargtik försökte ansluta till en hundflock om fem individer, vargtiken var inte aggressiv. Den var med rapportören ca 30 minuter. Enligt rapportören var vargen som närmast fyra meter från henne och framme i direktkontakt med två av tamhundarna. Vargen finns på film. Filmen visar en varg som uppehöll sig i skogskanten, rätt långt från rapportören. Rapportörens hundar var lösa och de sprang, i omgångar, skällande mot vargen. Det var hundarna som sökte upp vargen.

2017-08-25. Rapport inkommer om att en varg hade jagat hästar i en hage i området. Länsstyrelsen kvalitetssäkrade observationen genom spårning med tjänstehund. Länsstyrelsen har även tagit del av bilder på vargtiken i närheten av hästhagen.

2017-09-10. Rapport från person som mött vargen på ett avstånd om, enligt rapportören, två till tre meter. Rapportören upplevde vargen som skadad, slö, loj, då den inte gick undan. Länsstyrelsens fältpersonal har pratat med rapportören. Bild på varg har inkommit och Länsstyrelsen kan konstatera att djuret på bilden är den aktuella vargtiken.

2017-09-12. Vid dokumentation av närgångenhet stötte Länsstyrelsens personal, tillsammans med hund, på vargen. Vargen höll sig hela tiden inom 100 meter och gick undan först när personalen var på ett avstånd om 20-30 meter.

2017-09-23. Par med hund mötte varg på väg tillbaka till Tyresta by efter promenad. Paret vände och gick i motsatt riktning. Vargen följde efter i en km, först på hundra meters avstånd och sedan som närmast på fem meters avstånd, enligt rapportören. Vargen vek av upp i skogen då paret nådde en lägereld. Bilder finns och visar vargtiken på vägen framför hunden.

2017-09-27. Rapportören var ute och gick med sin jämthundstik och observerade vargen i närheten av rapportörens systems hus. Eftersom systemens hund oftast är utomhus sprang rapportören upp mot huset, men systemens hund var inte ute. Vargen följde efter rapportören upp mot huset. Eftersom systemen inte var hemma, och huset låst, förflyttade sig rapportören till altanen på husets baksida. Vargen följde efter runt huset, men kom inte fram till altanen. Vargen var som närmast på ca fem meters avstånd från rapportören. Av Länsstyrelsen kvalitetssäkrad rapport.

BESLUTDatum
2017-12-06Beteckning
218-42280-2017

2017-10-11. Personal, med tjänstehund, från länsstyrelserna i Västmanlands- och Stockholms län var på plats i området och hade den aktuella vargtiken, vid två tillfällen, på ca 25 meters avstånd.

2017-10-14. Rapport inkom om att vargtiken jagat nötkreatur vid Småhamra gård och att den hade lyckats skilja en ko från flocken. Det finns bilder på att vargen befann sig i hagen. Länsstyrelsen kvalitetssäkrade observationen och satte upp lapptyg runt stora delar av hagen.

2017-10-23. Rapport inkom om att vargen befann sig längs vägen mot Tyresta by och förföljde en lös hund. Länsstyrelsen har sett film från händelsen och kan konstatera att vargtiken var på platsen. Vargen observerar hunden på längre avstånd, följde först efter när hunden gick efter matten, men vek sedan av upp mot skogen.

2017-11-07. Rapport inkom om att vargen var på åkern vid parkeringen vid Tyresta by. Rapportören uppgav att det var en totalt orädd vargtik med halsband. Rapportören försökte skrämma vargtiken med skrik och stora gester men den tittade bara på rapportören och gick runt lite. Länsstyrelsen har sett film från händelsen och bekräftar att det rör sig om den aktuella vargtiken.

2017-11-14. En person blev omsprungen av vargen vid dennes bostad. Personen hade gått från sitt hus ned mot vägen. Efter en kort bit kom en varg och sprang om henne. Vargen fortsatte ca 50-60 meter framför henne varpå den sedan vek av upp i slänten. Vargen gick sedan snett tillbaka och personen tog då en bild på vargen. Personen gick sedan tillbaka mot huset och hon tror att vargen sprang in i skogen. Rapporten har kvalitetssäkrats av Länsstyrelsen på platsen. Besiktningshundens spårning styrker personens berättelse och bedömningen är att vargen passerat henne på ett avstånd om 2-2,5 meter.

2017-11-14. En person rapporterade att hon fick sällskap av vargen när hon gick en promenad med sin hund tidigare i november. Den följde efter dem, strax bakom, i någon kilometer. Vargen gjorde inget och hon upplevde det som om vargen inte alls var intresserad av henne. Personen har visat en bild där vargen går precis bakom personen. Länsstyrelsen kan konstatera att djuret på bilden är vargtiken.

2017-11-16. En person kontaktade Länsstyrelsen och beskrev dennes möte med vargtiken i Tyresta. Film från händelsen har inkommit. Länsstyrelsen kvalitetssäkrade på plats genom att kontrollera platsen och avstånd. I första filmsekvensen, innan rapportören börjar backa, är avståndet mellan personen och vargen ca 18 meter. Personen backade sedan upp genom ormbunkarna och vargen gick förbi personen på vägen, avstånd ca 11 meter. På trottoaren, när vargen gick mot rapportören, är avståndet ca 6 meter. Vargen skrämdes sedan bort genom att personen stannade och vevade med armarna samtidigt som det kom en bil på vägen bredvid vargen.

BESLUTDatum
2017-12-06Beteckning
218-42280-2017

2017-11-17. Rapport inkom där rapportören uppgav att denne var ute på ridtur med sin häst i skogen. Då dök en varg upp och började följa efter dem. De skrittade vidare och vargen följde efter dem i ca 500 meter, som närmast på ett avstånd om ca 10 meter. Länsstyrelsen har sett film från händelsen och kan konstatera att filmen visar att den aktuella vargtiken följde efter hästen.

2017-11-24. En person kontaktade Länsstyrelsen och berättade att denne varit ute och sprungit med sin hund vid skolan i Svartbäcken. Personen hade mött vargen på gångvägen vid idrottsplanen intill skolan. Vargen hade inte velat gå iväg när hennes hund morrade mot den. Då personen gick emot vargen och skrek ryggade den tillbaka för att sedan gå emot henne igen när hon tystnade. Personen upplevde händelsen som mycket obehaglig. En person kom från parkeringen och hjälpte henne att skrämman iväg vargen.

Samma dag inkom även en rapport där rapportören uppgav att hen hade parkerat sin bil på parkeringen vid Svartbäckens skola. Rapportören uppgav att denne såg vargen på parkeringen när hen kom med bilen. Rapportören parkerade bilen och började gå mot skolan då rapportören hörde någon skrika. En motionär med kopplad hund försökte skrämman vargen som inte backade utan gick närmare.

Ytterligare en rapport inkom samma dag där rapportören uppgav att denne hade mött vargen klockan 7 inne på parkering i Svartbäckens by (andra parkeringen till vänster från infartsvägen). Vargen hade följt efter rapportören och dennes hund på 1-2 meters avstånd. Vargen hade backat lite när rapportören försökte skrämman den men vargen hade sedan följt efter igen.

Med anledning av att vargen befann sig inom området vid Svartbäcksskolan kallades Länsstyrelsens personal till Svartbäcken. Länsstyrelsen kunde i samband med kvalitetssäkring konstatera att vargen gått över parkeringen vid skolan och följt staketet som löper utmed idrottsplanen intill skolan.

2017-11-26. Rapport inkom där rapportören uppgav att varg med halsband hade gått efter rapportören, rapportörens sambo och deras tre hundar på en grusväg. Länsstyrelsen har talat med rapportören som uppgav att de gick på grusvägen med sina kopplade hundar och att vargen gick efter dem några hundra meter, tills att de kom fram till bilen. När de under promenaden stannade så stannade vargen, när de gick på i rask takt så travade vargen efter. Den höll sig hela tiden ca tio meter ifrån dem. När de kom fram till bilen satte de hundarna i bilen och vargen stod stilla och tittade, ca 10 meter ifrån dem. Efter en stund gick den upp i skogen. Det finns bild på vargen och Länsstyrelsen har kvalitetssäkrat bilden på plats.

2017-11-26. Rapport inkom om att vargen var på en gårdsplan och mötte en lös hund. Hunden skällde på ena sidan av ett staket och vargen stod på andra sidan. En anställd på gården försökte skrämman iväg vargen genom att gå emot den med en dyngrika och vifta. När personen, enligt rapportören, var ca två meter ifrån vargen gick vargen iväg. När personen stannade så vände vargen och gick emot honom. Detta upprepades tre gånger och sedan lommade vargen iväg.

BESLUTDatum
2017-12-06Beteckning
218-42280-2017

Länsstyrelsens har pratat med rapportören som beskrivit händelsen och på plats visat var vargen, hunden och den anställde befann sig.

Länsstyrelsen har därutöver tagit emot ca 400 rapporter via rovobs.se, telefonsamtal och mail. I flera fall beskriver personer möte med varg på nära avstånd, oftast i samband med att man medfört hund. Många har uttryckt stor oro för möte med varg, särskilt personer som har hundar. Till exempel har personer berättat att man inte vågar rasta sin hund i området där vargen uppehåller sig, utan åker iväg till en annan plats. Personer med hundverksamhet inom området har berättat att de inte vågat gå på promenader med kunders hundar, eftersom de befarat att de ska möta vargtiken.

I sociala media finns även ett stort antal uppgifter (bilder, filmer, kommentarer) om såväl observationer samt möten med varg i området. Länsstyrelsen har inte haft resurser att kommentera eller kvalitetssäkra dessa.

Förebyggande åtgärder

Länsstyrelsen har i samband med angrepp på får samt incidenten med kor vidtagit akuta skadeförebyggande åtgärder genom att sätta upp lapptyg. Effekten av lapptyg är övergående och innebär ingen permanent skadeförebyggande åtgärd. Djurhållare vid Tyresta by har efter angreppet rovdjurssäkrat sina stängsel.

Länsstyrelsen har informerat boende i området, via telefon, mail, Länsstyrelsens hemsida, media och via ett informationsmöte, att hålla hundar kopplade samt uppmanat djurägare att se över sina stängsel.

Länsstyrelsen har även den 28 september 2017 fattat beslut om att genomföra skrämselförsök, då vargtiken närmade sig hundar och människor på ett oönskat sätt (dnr 218-40553-2017). Skrämselförsöken, avlossande av gummikulor samt ljus- och ljudeffekter, har syftat till att ändra vargens beteende så att den ska uppfatta att människa tillsammans med hund ger obehag. Åtgärderna fick utföras till och med den 2 oktober 2017. Länsstyrelsen fattade den 10 oktober 2017 ett nytt beslut om skrämselförsök som gällde till och med den 10 november 2017 (dnr 218-41909-2017).

I samband med handläggningen av beslut om skrämselförsök har Länsstyrelsen hört Viltskadecenter, som har uttalat i huvudsak följande. Det verkar vara möjligt att, i det här fallet, genomföra ett eller flera skrämselförsök eftersom Länsstyrelsens fältpersonal har kunnat gå mot vargen på ett avstånd under 30 meter. Det tycks som om vargen, i likhet med andra ungvargar i samma situation, är intresserad av hundar. Även om det är möjligt att genomföra skrämselförsök är det enligt Viltskadecenter osannolikt att man lyckas få vargen att förknippa människor och eller hundar med obehag och att det dessutom leder till en önskad beteendeförändring. Inte minst eftersom det i området rör sig mycket människor med hund, vilket sannolikt "späder ut" eventuell effekt av skrämselförsök. För varje gång vargen stöter på den person som utför skrämselförsök (med hund) och blir träffad

BESLUTDatum
2017-12-06Beteckning
218-42280-2017

av gummikulor, så kommer den sannolikt att ha mött flera andra människor med hund där den inte blivit beskjuten.

Länsstyrelsens beslut att prova skrämselfångor fattades mot bakgrund av att nu aktuell varg är sändarförsedd och därigenom bedömdes vara lätt att spåra. Vid flera tillfällen har vargen eftersökts i syfte att utföra skrämselfångor, men det har vid dessa tillfällen inte varit möjligt att komma tillräckligt nära den för att utföra meningsfulla skrämselfångor.

Begäran om skydds jakt

Länsstyrelsen har den 10 oktober 2017 fått en begäran från Alexandra Anstrell om att Länsstyrelsen ska utreda skydds jakt på Södertörnsvargen, dnr 218-42280-2017.

Sandemar Godsförvaltning AB har den 9 november 2017 ansökt om tillstånd till skydds jakt på vargtiken. En ansökan har även, den 11 november 2017, inkommit från Kommanditbolag Årsta Säteri KB. Ansökningarna handläggs i separata ärenden, dnr 218-46534-2017 och 218-47464-2017.

Länsstyrelsen har även ett pågående ärende angående information, klagomål, anmälan m.m. angående varg i området, dnr 218-38718-2017.

Yttrande från Viltskadecenter

I samband med handläggningen av ovanstående begäran om utredning av skydds jakt har Länsstyrelsen hört Viltskadecenter, som har uttalat i huvudsak följande. Viltskadecenter tillämpar tumregler vid situationer där en eller flera vargar vid upprepade tillfällen och under en längre tid har rapporterats vistas inom 30 meter från en eller flera människor i dagsljus eller mörker. I det aktuella fallet har Länsstyrelsen i Stockholms län en omfattande dokumentation av rapporter (kvalitetssäkrade och andra) som visar att vargen under de senaste 4 månaderna vid ett stort antal tillfällen har uppträtt nära människor. Sannolikt beror detta på att vargen, som är en ensam ungvarg, ser hundar som potentiella partners/konkurrenter. I dagsläget bedömer Viltskadecenter att risken för skada på människor är mycket liten, men om vargens beteende tillåts fortsätta finns en inte obetydlig risk att vargen blir så van vid att uppehålla sig kring människor som rör sig utomhus att det på sikt kan uppstå en farlig situation. För att förebygga detta föreslår Viltskadecenter således att Länsstyrelsen beviljar ansökan om skydds jakt.

Skäl till Länsstyrelsens beslut**Förutsättningar för skydds jakt**

Bestämmelserna gällande skydds jakt i den svenska lagstiftningen har sin grund i Rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Beslutande myndigheter ska, ifråga om arter

BESLUTDatum
2017-12-06Beteckning
218-42280-2017

som är skyddade enligt direktivet, tolka den svenska lagstiftningen i linje med detta direktiv. Vargen har ett strikt skydd enligt EU:s direktiv.

För att skydds jakt ska kunna medges krävs att förutsättningarna i 23 a § jaktförordningen (1987:905) är uppfyllda. Skydds jakt får enligt bestämmelsen meddelas bland annat av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet eller av andra tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse, inbegripet orsaker av social eller ekonomisk karaktär och betydelsefulla positiva konsekvenser för miljön. Ett annat skäl till att medge skydds jakt är att förhindra allvarlig skada särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom. För skydds jakt krävs även att det inte finns någon annan lämplig lösning och att det inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde,

Naturvårdsverket har enligt 23 b § jaktförordningen beslutanderätten gällande skydds jakt efter varg, men får, med stöd av 24 a § jaktförordningen överlämna till länsstyrelsen att besluta om skydds jakt bl.a. efter varg. Naturvårdsverket har den 22 december 2016 (ärendenr. NV-08042-16) delegerat rätten att besluta om skydds jakt på varg till Länsstyrelsen i Stockholms län.

Länsstyrelsen ska i ärenden som handlar om skydds jakt på rovdjur göra en samlad bedömning i varje enskilt fall. Länsstyrelsen ska bland annat bedöma och ta hänsyn till omfattningen av skador och olägenheter, om skadeförebyggande åtgärder har gjorts samt vilka möjligheter till förebyggande av skada och olägenheter som finns, på kort och lång sikt. Länsstyrelsen ska också utvärdera möjligheterna till andra lämpliga lösningar än skydds jakt, samt beakta vargstammens utveckling i landet som helhet samt den aktuella vargens genetiska ursprung. Vidare ska Länsstyrelsen bedöma om det går att identifiera individer som är speciellt skadegörande eller orsakar allvarliga olägenheter.

Annan lämplig lösning

De försök till skrämrelåtgärder som har prövats har inte kunnat genomföras. Skrämrelåtgärder är förhållandevis svåra att genomföra med gott resultat, vilket bekräftas av Viltskadecenters yttrande. Länsstyrelsen bedömer att det inte är motiverat att fortsätta med ytterligare skrämrelåtgärder.

Skadeförebyggande åtgärder på tamboskap genom till exempel rovdjurssäkra stängsel har delvis utförts i området men kan inte utföras hos alla djurhållare på kort tid, utan kan i de flesta fall endast utgöra en del av en mera långsiktig lösning för att förebygga angrepp av rovdjur.

Länsstyrelsen bedömer att någon annan lämplig lösning inte finns att tillgå i aktuellt fall.

BESLUT

Datum
2017-12-06

Beteckning
218-42280-2017

Tvingande skäl som har ett allt överskuggande samhällsintresse samt av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet

Beteendet från varg att uppehålla sig nära människor och omedelbart intill bebyggelse kan innebära en ökad oro och anspänning för de människor som lever och verkar i området. Känslor som rädsla och oro kan vara svåra att mäta, men kan påverka människor på ett betydande sätt. Denna påverkan kan bli långvarig om inte situationen ändras.

Regeringen har i prop. 2012/13:191, En hållbar rovdjurspolitik, uppmärksammat de socioekonomiska aspekterna när det gäller rovdjur, däribland människors rädsla. "Orientering, joggning, skidåkning, ridning, hundträning och bärplockning är aktiviteter som människor kan känna tveksamhet inför att utföra och därför välja att upphöra med i områden med rovdjur. Det finns vidare platser i landet där föräldrar känner osäkerhet inför att låta sina barn gå ensamma till skolbussen av rädsla för stora rovdjur" (sid. 24). Regeringen har även i nämnda förarbeten uttalat bland annat följande. "Oron påverkar människors vardag. Regeringen tar denna oro på stort allvar och anser bl.a. att vargar inte ska uppehålla sig i tätbebyggda områden eller i närheten av bostäder på landsbygden. I de fall skydds jakt kan bli aktuellt enligt 23 a och 28 §§ jaktförordningen måste den vara rättssäker och ge den som värnar sina djur bra möjligheter till detta." (sid. 40)

Den nu aktuella vargen har uppehållit sig i området under sex månader. Området är omgivet av tät bebyggelse och många människor vistas inom området, även i skogsområdena. Vargen har därför så gott som dagligen mött människor när den rört sig genom området. Människor har också sökt upp vargen för att fotografera och filma den. Länsstyrelsen gör bedömningen att vargen, då den söker kontakt med hundar, har blivit mer och mer van vid närvaro av människor. I slutet av perioden har den även har sökt sig till människor utan hund. Den första tiden kunde människor med lätthet skrämja bort vargen genom att följa de råd som finns angående hur man ska bete sig i mötet med en varg, dvs. att gå emot den och göra sig stor genom att vifta med armarna, klappa händerna och ropa. Den senaste tiden har rapporter dock visat på att det är allt svårare att skrämja bort vargen. För en person med hund krävs det ofta att andra människor ansluter så att man gemensamt kan skrämja bort vargen. Det har även förekommit incidenter där vargen följer efter människor som rider.

Länsstyrelsen har den senaste tiden sett en förändring i vargens beteende då den allt oftare närmar sig människor och då på ett kortare avstånd än tidigare. Den uppehåller sig dessutom mer frekvent i tätbebyggda områden. Länsstyrelsen gör bedömningen att vargen uppvisat ett oönskat beteende genom att den i ett flertal fall under en begränsad tidsperiod närmat sig människor och vid flera tillfällen varit svår att skrämja iväg. Flera av de redovisade händelserna visar på ett för arten varg oönskat beteende då den är mycket närgången.

Länsstyrelsen bedömer att undantaget "tvingande skäl som har ett allt överskuggande allmänintresse" är tillämpligt i detta fall. Detta mot bakgrund av

BESLUTDatum
2017-12-06Beteckning
218-42280-2017

regeringens uttalande i prop. 2012/13:191 om att vargar inte ska uppehålla sig i tätbebyggda områden. Nu aktuell varg har uppehållit sig i nära anslutning till och i tätbebyggelse. Många i området har uttryckt stor oro för möte med varg och har på grund av detta ändrat sitt levnadssätt genom att exempelvis undvika hundpromenader och ridturer, ställa in förskoleutflykter m.m. Detta på grund av denna vargs närgångna beteende. Mot bakgrund av den påverkan vargens närvaro har på människors levnadssituation och att denna påverkan pågått under en längre tid bedömer Länsstyrelsen att det föreligger tvingande skäl av social karaktär som har ett allt överskuggande allmänintresse.

Området där vargen uppehåller sig är ett välfrekventerat friluftsområde där många människor vistas. Sannolikheten är därför stor att vargen kommer att möta människor regelbundet. Det finns således en uppenbar risk att vargen vänjer sig vid människor. Även om Länsstyrelsen bedömer att risken för fysisk skada på människor i nuläget är liten bedömer Länsstyrelsen, i likhet med Viltskadecenter, att om vargens beteende tillåts fortsätta finns en risk att vargen blir så van vid att uppehålla sig kring människor som rör sig utomhus att det på sikt kan uppstå en farlig situation. Av hänsyn till allmän hälsa och säkerhet föreligger därför även med stöd av detta undantag skäl till skydds jakt.

Gynnsam bevarandestatus

Vargpopulationen har bedömts ha en gynnsam bevarandestatus i Sverige och skydds jakt på enskilda vargar påverkar i regel inte den gynnsamma bevarandestatusen för varg. För att en skydds jakt dock inte ska försvåra upprätthållandet av denna gynnsamma bevarandestatus är det av vikt att kunna bedöma en vargs genetiska värde. Det är vargar som invandrat från Finland och Ryssland som framförallt bedöms ha ett högt värde, se Naturvårdsverkets promemoria En värdering av genetiskt viktiga vargar i Skandinavien, NV-08531-15.

Den sändarförsedda vargtikens genetiska status är som tidigare nämnts F3. Vargindividen bedöms inte vara särskilt genetiskt värdefull.

EU-kommissionen har i sin vägledning anförts att strängheten hos något av villkoren ökar med graden av ett undantags påverkan på en art/population (se Vägledning om strikt skydd för djurarter av intresse för gemenskapen i enlighet med rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer, slutlig version februari 2007). Det innebär således att ju större negativ påverkan ett beslut om skydds jakt har på populationen av den aktuella arten desto högre krav bör ställas på de förutsättningar som ska vara uppfyllda enligt 23 a §. Samtidigt bör en mindre strikt bedömning kunna göras i de fall jakten har liten eller ingen effekt på populationen.

Länsstyrelsen bedömer att skydds jakt i det aktuella fallet inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus.

BESLUTDatum
2017-12-06Beteckning
218-42280-2017*Sammanfattande bedömning*

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att förutsättningarna i 23 a § jaktförordningen för att medge skyddsjakt i det nu aktuella fallet är uppfyllda. Länsstyrelsen beslutar, på eget initiativ, att skyddsjakt ska medges med de begränsningar som framgår av beslutet.

Länsstyrelsens villkor

För att skyddsjakten ska kunna bedrivas effektiv bedömer Länsstyrelsen att det finns skäl att meddela undantag från vissa bestämmelser om jaktens genomförande i jaktförordningen.

I 9 § jaktförordningen regleras vilken tid av dygnet som jakten får bedrivas. Länsstyrelsen tillåter nu att skyddsjakten får ske under hela dygnet.

Som huvudregel är det, enligt 31 § jaktlagen, förbjudet att bedriva jakt från motordrivna fordon. Länsstyrelsen anser att det finns skäl att besluta om undantag från detta beslut med stöd av 24 d § jaktförordningen. Begränsningar i undantaget framgår dock av ovan meddelade villkor.

Vidare bedömer Länsstyrelsen det motiverat att alla typer av belysning får användas för att underlätta skyddsjakten och undantag från förbudet i 14 § jaktförordningen medges med stöd av 15 § sjätte stycket jaktförordningen. Länsstyrelsen anser att förutsättningarna enligt 15 b § jaktförordningen är uppfyllda för att meddela sådana undantag.

För att en effektiv jakt ska kunna genomföras behöver även skyddsjakten ske på annans jaktområde, vilket föreskrivs med stöd av 24 d § andra stycket jaktförordningen. Enligt samma bestämmelse får den beslutande myndigheten bestämma hur man ska förfara med ett dödat djur. Det är även ett krav, enligt 29 § jaktförordningen, när Länsstyrelsen beslutar gällande arter som tillhör statens vilt.

I enlighet med 17 § jaktförordningen ska en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen.

Enligt 9 b § jaktförordningen ska i beslut som avses i 23 a § anges bl.a. vilka arter som berörs och antalet djur som får fällas, vilka medel och metoder som får användas, vilken tid och vilket område som avses, de villkor som i övrigt behövs för att så långt som möjligt undvika skador eller olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd och den kontroll som kommer att ske. Med föreskrivna villkor och begränsningar som meddelats i detta beslut bedömer Länsstyrelsen att kraven i 9 b § jaktförordningen är uppfyllda.

Kungörelsedelgivning

Beslutet delges genom kungörelsedelgivning med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Kungörelse om detta beslut införs inom 10 dagar från datumet för beslutet i Post- och Inrikes Tidningar samt i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet.

BESLUTDatum
2017-12-06Beteckning
218-42280-2017**Hur man överklagar Länsstyrelsens beslut**

Detta beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Luleå, se bilaga 2.

Skrivelsen ska ha kommit in till Länsstyrelsen i Stockholms län senast den 10 januari 2018.

Beslut i detta ärende har fattats och godkänts digitalt av vik. landshövding Åsa Ryding. I den slutliga handläggningen av ärendet har även deltagit chefsjurist Lena M Johansson och naturvårdschef Mia Olausson, föredragande.

Bilagor

1. Karta över jaktområdet
2. Hur man överklagar hos Förvaltningsrätten

Kopia till

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se
Polismyndigheten Region Stockholm, registrator.stockholm@polisen.se
Viltförvaltningsdelegationen Stockholms län
Länsstyrelserna i mellersta rovdjursförvaltningsområdet
Viltskadecenter
Alexandra Anstrell

Hur man överklagar hos Förvaltningsrätten

Var ska beslutet överklagas

Länsstyrelsens beslut kan skriftligen överklagas till **Förvaltningsrätten**.

Hur man utformar sitt överklagande m.m.

I skrivelsen ska du

- tala om vilket beslut du överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienumret)
- redogöra för hur du anser att beslutet ska ändras.

Du bör också redogöra för varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Du kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt dig.

Behöver du veta mer om hur du ska gå till väga, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.

Övriga handlingar

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt, så bör du skicka med det.

Var inlämnas överklagandet

Din skrivelse ska inlämnas/skickas **till Länsstyrelsen** och inte till Förvaltningsrätten.

Tid för överklagande

Länsstyrelsen måste ha fått din skrivelse **senast den 10 januari 2018** annars kan ditt överklagande inte tas upp.

För en part som företräder det allmänna, t.ex. en kommun, gäller istället att Länsstyrelsen måste ha fått skrivelsen inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Underteckna överklagandet

Din skrivelse ska undertecknas och namnteckningen förtydligas. Uppge också postadress och telefonnummer.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.